

Küreselleşme Sürecinde Fırsatçı Politik İş Çevrimi Modelinin Geçerliliği: OECD Ülkeleri Örneği¹

Ayşe ARI²

Özet

Makro ekonomi ve politika bilimini ilişkilendiren politik iş çevrimi modelleri makro ekonomik değişkenlerde gözlenen dalgalanmaların nedenini seçim süreciyle açıklamaktadır. Fırsatçı ve partizan politik iş çevrimi modellerine göre siyasi partiler seçimleri tekrar kazanmak ya da ideolojik politikalar uygulayabilmek amacıyla seçim öncesinde ekonomiye para ve maliye politikası araçlarıyla müdahale etmektedir. Ancak son yıllarda küreselleşme süreciyle birlikte artan uluslararası bütünleşme ve kurumsal gelişmelerin iktidar partisinin çıkarları doğrultusunda ekonomiye müdahalesini kısıtladığı belirtilmektedir. Bu çalışmanın amacı da küreselleşme sonrasında fırsatçı modelin geçerliliğini OECD ülkeleri için dinamik panel veri analizi kullanarak sorgulamaktır. 1995-2010 döneminin analiz edildiği çalışmadan elde edilen bulgular, seçim sürecinde fırsatçı davranışların gözlemlendiği yönündedir. Ancak fırsatçı güdülerle ekonomiye müdahalenin oldukça sınırlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Politik İş Çevrimleri, Disiplin Etkisi, Küreselleşme

The Validity of Opportunistic Political Business Cycle: The Case of OECD Countries

Abstract

Associating the economics and politics sciences political business cycle models explains the fluctuations of macroeconomic variables with the election periods. According to the opportunistic and partisan political business cycle models, political parties manipulate to the economy with the monetary and fiscal policy instruments before elections so as to get re-elected or implement ideological policies. But in recent years it is stated that the increase of international integration and institutional improvements as a result of the globalisation process, limited the manipulation of incumbent party to the economy in the sense of their own interest. The aim of this study is to investigate the validity of opportunistic political business cycle model during the globalisation process for the OECD countries over the period 1995-2010. To this end, dynamic panel data analysis is employed. According to the results there exists opportunistic behaviors but it is at a very limited level.

¹ Bu çalışma doktora tezinden hazırlanmıştır.

² Araş. Gör. Dr., İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, email:ayseari187@yahoo.com

Key Words: Political Business Cycles, Disciplinary Effect, Globalisation

1.Giriş

Politik iş çevrimi modelleri, işsizlik ve enflasyon gibi makro ekonomik değişkenlerdeki dalgalanmaları seçim dönemlerindeki parti davranışları ile açıklamaktadır. Politik iş çevrimlerini modelleyen ilk çalışma Nordhaus (1975) tarafından yapılmıştır. Nordhaus(1975)'un fırsatçı modeline göre, partilerin tek amacı seçimleri kazanarak tekrar iktidara gelmektir. Seçmenler ise oy kararlarında, işsizlik ve enflasyon başta olmak üzere makro ekonomik değişkenleri dikkate almaktadır. Temsili bir seçmenden bahsedilen modelde seçmenler düşük işsizlik ile düşük enflasyon oranını arzu etmekle birlikte bireylerin gelirlerini ve dolayısıyla refahını doğrudan etkileyen bir faktör olması gerekçesiyle işsizlik oranının düşük olması daha fazla önem taşımaktadır (Nordhaus, 1975:171-172; Nordhaus,1976: 60-62). Seçimi kazanmak isteyen iktidar partisi de, seçmenlerin tercihleri doğrultusunda seçimin hemen öncesinde yapay bir ekonomik genişleme yaratmaktadır. Bunun sonucunda işsizliğin azaldığını gören seçmenler partinin performansını olumlu olarak değerlendirmekte ve iktidar partisi lehinde oy kullanmaktadır. Seçim sonrasında yükselen enflasyonu düşürmek için ise, daraltıcı politikalara başvurulmaktadır. Seçmenlerin naif ve miyop olması sebebiyle sadece yakın geçmişi hatırlamaları, seçmenlerin sistematik olarak kandırılmalarını sağlamakta ve her seçim döneminde aynı olaylar yaşanmaktadır.

Politika ve ekonomi arasındaki ilişkiyi sorgulayan geleneksel modellerden ikincisi Hibbs (1977) tarafından geliştirilmiştir. Hibbs'in modelinde seçmenlerin gelir ve sosyoekonomik karakterlerindeki farklılıklardan hareket edilerek seçmenlerin sağ ve sol görüşlü olduklarını kabul etmektedir. Modelde sol seçmen grubunu oluşturan işçi kesimi ekonomik resesyondan ilk etkilenecek kişilerdir. Bu sebeple sol seçmenler işsizliği daha çok önemsemektedir. Modelde sağ görüşlü seçmenler ise orta-üst gelir grubu ile iş adamlarından oluşmaktadır. Enflasyon oranında yaşanan dalgalanmalar belirsizliğe yol açarak yatırımlar ve dolayısıyla sermaye sahipleri için sıkıntı yaratmaktadır. Bu sebeple sağ görüşlü seçmenler düşük ve istikrarlı bir enflasyon oranına öncelik vermektedir (Carlsen, 1997:145).Bu doğrultuda Hibbs, partilerin her seçmen grubunun faydasına olacak şekilde farklı politikalar benimseyeceğini belirtmiştir. Bir başka deyişle sol partiler işçilerin çıkarlarına olacak şekilde işsizliği düşürmeyi hedeflerken sağ partiler enflasyona öncelik vermektedir (Garratt,1998:12; Drazen,2000:249).

1970'li yılların ortalarından itibaren iktisat literatüründe rasyonel beklentiler teorisinin gelişmesiyle seçmenlerin uyarlayıcı beklentiye sahip olduğu varsayımını benimseyen Nordhaus ve Hibbs'in modelleri eleştirilmiştir. Böylece seçmenlerin sistematik olarak aldatılamayacakları ileri sürülmüştür. Ancak rasyonellik varsayımı altında da fırsatçı modellerin geçerli olabileceğini savunan modeller geliştirilmiştir. Bu bağlamda Cukierman ve Meltzer (1986), Rogoff ve Sibert (1988) ile Persson ve Tabellini (1990) Nordhaus modelini geliştirmiş ve böylece rasyonel fırsatçı modeller ortaya çıkmıştır. Alesina (1987) ise, rasyonel beklentileri Hibbs'in partizan modeline uyarlayan çalışmayı yapmıştır. Böylece seçmenlerin, partilerin gelecek dönem faaliyetlerini de dikkate alarak bir beklenti oluşturduğu kabul edilmektedir (Alesina ve Roubini, 1992:2). Alesina'nın modelinde Hibbs modelinde olduğu gibi partiler işsizlik ve enflasyona ilişkin farklı tercihlere sahiptir. Rasyonel beklentiler altında dalgalanmaların ortaya çıkması ise, seçim sonuçlarının belirsiz olması ve ücret sözleşmeleri ile açıklanmaktadır. Ücret sözleşmeleri belirli dönemlerde yapıldığından hemen yenilenmemektedir. Bununla birlikte iki partinin varlığından bahsedildiğinde seçim sonuçlarının belirsizliği, sürpriz politika yaşanmasına yol açmaktadır (Alesina ve Sachs, 1988:64; Heckelman, 2002:569). Böylece rasyonel fırsatçı ve partizan modellerde dalgalanmalar ortadan kalkmamakta sadece dalgalanmaların büyüklüğü azalmaktadır.

2.Küreselleşme Süreci ve Politik İş Çevrimi Modelleri

Küreselleşme süreciyle birlikte uluslararası sermaye ve ticaret hacminde artış kaydedilirken bu durumun seçmen tercihlerine ya da iktidar partisi davranışına olası etkisi politik iktisat literatüründe son dönemde tartışılan önemli konulardandır. Örneğin küreselleşme sonrasında dış gelişmelere karşı duyarlılık ve kırılğanlığın artması iktidar partisinin sahip olduğu fırsatlar ile kısıtları değiştirmektedir (Keohane ve Milner, 1996:4).

Politik iş çevrimi modellerinde ekonomik seçmen anlayışı benimsendiğinden seçmenler, hükümeti ekonomik performansına göre ödüllendirmekte ya da cezalandırmaktadır. Ancak dışa açıklıkla birlikte seçmenler dış ekonomilerde yaşanan uluslararası gelişmelerin ulusal ekonomi üzerinde etkili olduğunun farkındadır. Bu sebeple makro ekonomik göstergelerdeki gelişmelerin, sadece iktidar partisinin başarılı ya da başarısız politikalar uygulamasıyla ilişkilendirilmesinin doğru olmadığına inanmaktadırlar. Böylece küreselleşme sonrasında seçmenler oy kullanırken ekonomik sonuçlara daha az ağırlık vermektedir (Fernandez-Albertos, 2006:28). Diğer taraftan dışa açıklıkla birlikte uluslararası faktörlerin makro ekonomik değişkenler üzerindeki iktidarın kontrolünü kısıtlaması iktidarın, istenmeyen

ekonomik sonuçlar için kendi kontrolleri dışındaki dışsal faktörleri sorumlu tutabilmesine imkân tanımaktadır. Bu durumda iktidar partisinin kötü ekonomik sonuçlardan kaçışı kolaylaşmakta ve fırsatçı ya da partizan güdülere sahip partilerin seçim öncesinde seçmenleri etkilemek amacıyla ekonomiye müdahale etmesinden söz edilememektedir (Hellwig ve Samuels, 2007:288).

Küreselleşme sonrasında özellikle dış faktörlerin etkisi, merkez bankalarının bağımsız olması ve kurumsal altyapının gelişmesiyle birlikte iktidar partilerinin ekonomiye müdahale yeteneğinin kısıtlanacağı ifade edilmektedir. Bir başka deyişle küreselleşme neticesinde ulusal iktidarın para ve maliye politikası üzerindeki hâkimiyetinin ortadan kalacağı savunulmaktadır. Bu çerçevede finansal ve ticari dışa açıklıkla birlikte ulusal iktidarların seçim dönemleri de dâhil düşük ve istikrarlı bir enflasyona ulaşacak şekilde para ve maliye politikaları tercih ettiğine vurgu yapılarak küreselleşmenin iktidar partilerini disipline ettiği üzerinde durulmaktadır.

Örneğin Kaplan (2008:1-2), Latin Amerika ülkelerini ele aldığı çalışmasında 1980 sonrasında fırsatçı politikalara rastlamamıştır. Bu durumun geçmişte yaşanan hiperenflasyon ve kriz tecrübelerinden kaynaklandığından bahsedilmektedir. Ülkede yaşanan krizlerin büyük yıkımlara yol açtığı ve iktidar partilerine zarar verdiği görülmüştür. Söz konusu bu olumsuz deneyimler neticesinde iktidar partileri, ülkenin kalkınması için büyümeden ziyade düşük ve istikrarlı bir enflasyona öncelik vermenin gerekliliğini kabullenmiştir. Gelişmiş ve az gelişmiş ülkelerdeki enflasyon oranlarının 1990'lı yıllara gelindiğinde önemli oranlarda düşmesi de bu düşünceleri doğrulamaktadır. Örneğin enflasyon oranı 1980'lerde gelişmekte olan ülkelerde ortalama % 41 iken 1990'lı yıllarda % 13'e düşmüştür. Gelişmiş ülkelerde ise enflasyon oranı aynı dönemlerde % 12'den % 2'ye gerilemiştir (Tytell ve Wei, 2004:1-2; Spiegel, 2008:13). Benzer şekilde maliye politikasında da daraltıcı uygulamalara başvurulduğu gözlenmektedir. Örneğin 1980'lerin ilk yarısında gelişmekte olan ülkelerdeki mali açık gayrisafi yurtiçi hasılanın yaklaşık % 6'sı kadarken 1990'ların ikinci yarısında bu oran % 2'ye düşmüştür (Rogoff, 2003: 13-18). Böylece küreselleşme süreciyle birlikte iktidarın düşük enflasyon ve düşük bütçe açıkları elde edecek şekilde sıkı para ve maliye politikası uygulama eğilimi gösterdiği sonucuna ulaşılmaktadır. Literatürde bu durum disiplin etkisi (discipline effect) olarak adlandırılmaktadır (Tytell ve Wei, 2004:1-2). İktidar partilerinin uygulayacağı sıkı para ve maliye politikalarından seçim sürecinde de taviz vermediğinden bahsedilmektedir.

Hükümetin para politikasını kendi çıkarları doğrultusunda kullanmasını engelleyen hususlardan biri de birçok ülkede enflasyon hedeflemesinin benimsenmiş olması ve merkez bankalarının bağımsızlığına kavuşmasıdır. Merkez bankaları hedeflenen enflasyon oranına ulaşamadığında halka ve hükümete karşı hesap vermekte ve başarısız politikaları için cezalandırılmaktadır. Kısaca istenmeyen sonuçlar doğuran politikalar için hesap verilmesi, merkez bankasını kararlarında dikkatli olmaya ve siyasetten uzaklaşmaya sevk etmektedir. Ayrıca şeffaflık ile hesapverebilirlik kavramları çerçevesinde merkez bankası düzenli olarak para politikası raporu yayınlamakta ve kamuoyunu bilgilendirerek enflasyon beklentilerini yönlendirmekte, zaman tutarsızlığı sorununu ortadan kaldırarak enflasyon beklentilerindeki dalgalanmaları azaltmaktadır (Fischer, 1995:41). Spiegel (2008:5-9) ise küreselleşme ile birlikte uluslararası varlıkların ikame edilebilirliğine dikkat çekmiştir. Böylece ülkeler gelir sağlamak amacıyla enflasyon yaratmayacaktır. Bununla birlikte finansal varlıkların birbiriyle ikame edilebilirliğindeki artış ve sermaye hareketliliği sonucunda faiz oranlarının uluslararası piyasalar tarafından büyük ölçüde belirlenmesi sağlanacaktır. Bu nedenle ulusal para politikasının faiz oranı üzerindeki etkisi azalmaktadır. (Genschel, 2004:618-19).

İktidar partisinin uygulayacağı makro ekonomik politikalarda otonom hareket etmesinin kısıtlanma gerekçelerinden biri de sermaye, mal ve bilginin uluslararası hareketliliğe sahip olması dolayısıyla küresel piyasalara adapte olabilmeyi amaçlayan ülkelerin para ve maliye politikalarında belirli kriterleri kabul etmek zorunda kalmasıdır (Walsh, 1994:243-45). Bu bağlamda seçmenler ve ulusal iktidarlar başarılı bir yönetimden bahsedilebilmesi için cari açık, bütçe açığı, enflasyon ile büyüme gibi makro ekonomik göstergelerde kabul edilebilir seviyelere ulaşılması gerektiğinin bilincindedirler.

İktidar partilerinin kendi çıkarları doğrultusunda seçim öncesinde genişletici politikalara başvurarak ekonomiye müdahalesini disipline eden en önemli faktörlerden birisi yabancı sermaye ve yatırımlardır. Yabancı sermaye ve yatırımların ülkeler açısından çok önemli bir konuma gelmesi ve iktidara gelen partiler için bir başarı göstergesi niteliği taşıması, yabancı sermayenin arzu edeceği politikaların uygulanmasına yol açmaktadır. Yabancı sermaye ve yatırımların ülke tercihi ise kârlılıkları ve varlıklarının devamını sağlayacak politikalar önem taşımaktadır. Bu durumda sermayeden alınan vergiler, fiyat istikrarı, özelleştirmelerin yaygınlaşması, rekabete dayalı bir pazar ekonomisi, alt yapı yatırımları, beşeri sermayenin gelişimi ile büyüme ve cari açık gibi makro ekonomik gösterge performansları yabancı sermaye tarafından izlenmektedir (Tytell ve Wei, 2004:3-4; Root ve Ahmed,1979). Kısaca

hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler için önemli olan yabancı sermaye ve yatırımları ülkeye çekmek isteyen iktidarların uygulaması gereken belirli politikaların bulunduğu sonucuna varılabilir (Obstfeld, 1998:10; Taghipour ve Mousavi, 2011:137). Bu süreçte ülkeler için fiyat istikrarı büyümeye nazaran öne çıkmış ve partizan politikalar yakınsamıştır (Spiegel, 2008:10-13; Rose, 2007).

Bunlara ilaveten iktidarın sadece ulusal makro ekonomik politikaları değil dış ülkelerdeki uygulamaları da yakından izlemesi gerekmektedir (Swank, 1998:675-77). Örneğin sermayenin ülkeler arasında kolayca hareket edebilmesi nedeniyle yüksek vergi oranlarının bulunduğu ülkelerden kaçmak istemesi, iktidar partilerinin otonom bir vergi politikası izlemesini engellemektedir. Bu durumda ülkeler vergi politikalarını belirlerken diğer ülkelerin uluslararası sermayeye sunduğu fırsatları dikkate almak zorunda kalmaktadır. Ancak yaşanan rekabet vergi oranlarını düşürmektedir. Bunun sonucunda hem hareketliliği düşük olan emek üzerindeki vergiler artmakta hem de sermaye sahiplerinin iktidar partisi üzerindeki etkisi güçlenmektedir (Obstfeld, 1998:19; Asher ve Rajan, 1999:2-5).

Ulusal iktidarların kendi çıkarları doğrultusunda politikalar uygulamasını kısıtlayan faktörlerden birisi de Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Avrupa Birliği (AB), Dünya Bankası ve Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA) gibi ulusüstü kuruluş ve bölgesel organizasyonların sayısı ile fonksiyonlarındaki artıştır. Söz konusu ulusüstü kuruluşlar, bölgesel ya da uluslararası alanda ortak kurallar oluşturarak iktidar partisinin çıkarları ya da ideolojileri doğrultusunda politikalara başvurmasını kısıtlamaktadır. Örneğin IMF, yapısal programlar ve uyum paketleri çerçevesinde ülkelerle anlaşmalar yapmakta, bu anlaşmalarda izlenecek makro ekonomik politikalar ile yapısal reformlar belirlenmektedir. İlaveten belediyeler ya da sivil toplum örgütleri güçlenerek çeşitli vergi, çevre ve kültürel yatırımlarda söz sahibi olmaktadır (Tanzi, 1998:1-14; Rodrik, 2002:14).

Küreselleşmenin kamu harcamalarına olan etkisi noktasında ise etkinlik hipotezi ile telafi hipotezinden bahsedilmektedir (Garrett, 1995:670). Küreselleşme sonrasında kamu harcamalarının azalacağını savunan etkinlik hipotezine göre kamu harcamalarının artması durumunda ulusal üretici firmaların uluslararası mal ve hizmet piyasalarındaki rekabet edebilirliği zarar görmektedir. Transfer harcamaları ya da çeşitli sosyal hizmetler, emek piyasasının dengesini bozarak dönemlerarası yatırım kararlarını da olumsuz etkileyebilmektedir. Bununla birlikte kamu harcamalarının finansmanında da sıkıntı

yaşanmaktadır. Çünkü yabancı sermayenin ülke dışına kaçışını önceleme amacıyla düşen vergi oranları vergi gelirlerini azaltacağından artan kamu harcaması bütçedeki açığı artıracaktır. Kamu harcamalarının finansmanında borçlanma yoluna gidilmesi ise faiz oranlarının yükselmesine ve yatırımların sekteye uğramasına yol açmaktadır (Garrett ve Nickerson, 2001:3-4). Özellikle sermayeden alınan vergilerin azalması devletin yeniden dağılım yapma kabiliyetini engelleyerek düşük gelir grubu aleyhine olacak şekilde transfer harcamalarının ve sosyal yardımların kısıtlanmasına yol açmaktadır (Tanzi, 2000:1-15).

Telafi hipotezi ise küreselleşme sonrasında kamu harcamalarının artacağına işaret etmektedir. Özellikle uluslararası rekabete sahip olmayan üretim faktörlerinin liberalleşme sonrası uğradıkları kayıpları gidermek amacıyla koruyucu politikaların uygulanması talep edilmektedir. Bu bağlamda örneğin vasıfsız emek faktörünün uluslararası hareketliliğinin düşük olması, emek sahiplerinin kendilerine yönelik kamu harcamaları ve teşviklerin artırılması yönünde iktidar partisine baskı yapmasıyla sonuçlanmaktadır (Dreher et al, 2008:263-265; Quinn,1997:534). Benzer şekilde Rodrik (1996:1-2) dışa açıklıkla birlikte dış ticaret hadlerinde sapma ve gelirdeki volatilitenin artması gibi risklerle karşılaşılacağını ileri sürmektedir. Bu sebeple gelir ve gideri stabilize ederek ortaya çıkan riskleri giderici özelliği nedeniyle sosyal güvence taleplerinin artacağını belirtmiştir.

Sonuç olarak küreselleşme iktidar partisini, uygulayacağı para ve maliye politikaları konusunda disipline ederken sol ve sağ parti politikalarının yakınsamasına yol açmaktadır. Çünkü küreselleşme, kendi çıkarları ya da ideolojileri doğrultusunda otonom hareket edemeyen ve sadece belirli politikalar uygulayan iktidarlar ortaya çıkarmaktadır (Potrafke, 2009:107; Drezner, 2001:53).

3. Literatür Taraması

Politik iş çevrimi konusunda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler üzerine yapılan çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan bazıları ülke gruplarını ele alırken bazıları ise tek bir ülke üzerine odaklanarak zaman serisi analizi kullanmıştır.

Örneğin gelişmiş ve gelişmekte olan 123 ülkeye odaklanan Shi ve Svensson (2002) özellikle gelişmekte olan ülkelerde politik iş çevrimlerinin varlığını destekler şekilde seçim öncesinde kamu harcamaları ve bütçe açıklarında artış tespit etmiştir. Çalışmada iktidar partisinin kurumsal yapılar tarafından kısıtlandığı ülkelerde politik amaçlı dalgalanmaların daha az olacağı ifade edilmiştir. Potrafke (2010) ise, yıllık GSYİH büyüme oranının seçim sürecindeki değişimine odaklanmıştır. 21 OECD ülkesini 1951-2006 döneminde analiz eden

Potrafke, iki partinin hâkim olduğu ülkelerde seçim öncesinde ve sol parti iktidarlığının ilk iki yılında GSYİH büyümesinde artış tespit etmiştir. Böylece seçmenlerin açık bir şekilde partileri ödüllendirdiği ya da cezalandırdığı kaydedilmiştir. Panel veri analizi kullanan bir başka çalışmada Taghipour ve Mousavi (2011), 22 gelişmekte olan ülkeyi 1990-2006 döneminde incelemiştir. Orta Doğu, Güney Afrika ve Asya ülkelerine odaklanan Taghipour ve Mousavi, küreselleşme ve enflasyon arasında negatif ilişki tespit ederek finansal bütünleşmenin para politikası üzerindeki disiplin etkisine işaret etmiştir. Schuknecht (2000) ise, 24 gelişmekte olan ülkeyi 1973-1992 yılları arasında incelediği çalışmasında kamu harcamalarında politik iş çevrimlerine dair kanıtlar elde ederken kamu yatırımları ve vergilerde aynı bulgulara ulaşamamıştır. Ayrıca Schuknecht, iktidarın takdire bağlı politikalar uygulamasını engelleyecek kurumsal kısıtlamalara dikkat çekmiştir. Panel veri çalışmalarından Burkovskaya (2013) ise geleneksel fırsatçı yaklaşım ile rasyonel fırsatçı yaklaşımın varlığını sorgulamıştır. Burkovskaya çalışmasında Macaristan, Meksika ve Rusya’da seçim öncesinde genişletici para politikası izlendiği seçim sonrasında ise daraltıcı para politikası uygulandığı bulgusuna ulaşmıştır. Ancak rasyonel beklentiler varsayımı dolayısıyla parasal genişlemenin reel değişkenleri etkilemeyeceğine işaret etmiştir. Bununla birlikte ülkelerin hemen hepsinde maliye politikalarında fırsatçı davranışların gözlemlendiğini belirtmiştir.

Leertouwer ve Maier (2001) ise, bağımsız merkez bankasının aktif bir şekilde seçim kaynaklı dalgalanmalar ortaya çıkarmadığını tespit etmiştir. Leertouwer ve Maier, OECD ülkelerini 1960-1997 dönemi için ele almış ve para politikası aracı olarak kısa dönem faiz oranını kullanmıştır. Diğer taraftan Almanya’nın seçim öncesinde genişletici, seçim sonrasında ise daraltıcı para politikaları uyguladığını ve parasal büyüklüklerde gözlenen değişimin $\mp 0.2 - 0.4$ aralığında olduğunu tespit eden çalışmalar söz konusudur (Berger ve Woitek, 2000:2). Bağımsız merkez bankasına sahip Almanya’da karşılaşılan bu durumu Hayo ve Hefeker (2002:657-658), resmi olarak bağımsız görünen merkez bankalarının kurumsal bağımsızlığına kavuşmamış olmasıyla açıklamaktadır. Bir başka deyişle merkez bankası yönetiminde bulunan kişilerin iktidar partisi lehinde ya da aleyhinde bulunabilecek şekilde kararlar alabilmesinden söz edilmektedir.

Uluslararası ekonomik bütünleşme ile birlikte seçmenlerin oy kararlarında ekonomik performansın daha az etkili olduğunu kanıtlayan ilk çalışma ise Hellwig (2001) tarafından yapılmıştır. Hellwig (2001), dokuz sanayileşmiş ülkeyi 1996-1998 dönemi için yatay kesit

analiziyle incelemiştir. Benzer şekilde Hellwig ve Samuels (2007:287) de küreselleşme sonrasında seçmenlerin ekonomik göstergeleri dikkate alarak oy kullanmasının azaldığını tespit etmiştir. Çalışmada 75 OECD ülkesi 1975-2002 dönemi için ele alınmıştır.

Tek bir ülkeye odaklanan çalışmalardan Gonzalez (2002), Meksika'da 1957-1997 döneminde seçimi tekrar kazanmak isteyen iktidar partilerinin seçim öncesinde kamu harcamaları ve transfer harcamalarını artırdığını tespit etmiştir. Ülkenin demokratikleşme döneminde seçim kaynaklı dalgalanmaların kuvvetlendiği de gözlenmiştir. Rusya ekonomisine odaklanan Treisman ve Gimpelson (2001), çalışmada seçim öncesinde eğitim, sağlık harcamalarında ya da belli bölgelere yapılan transfer harcamalarında ve minimum reel ücrette artış tespit etmiştir. Akhmedov ve Zhuravskaya (2003) da Rusya için fırsatçı güdülerle iktidarın ekonomiye müdahale ettiği bulgusuna ulaşmıştır. 1996-2002 döneminin aylık verilerle bölgesel düzeyde incelendiği çalışmada seçim öncesinde eğitim, sağlık harcamaları ile endüstriyel teşviklerin arttığı seçim sonrasında ise azaldığı tespit edilmiştir.

Karakaş (2013) ise Türkiye'de seçim döneminde fırsatçı güdülerle ekonomiye müdahale edilip edilmediğini sorgulamıştır. Bütçe açığı, kamu harcamaları, kamu yatırımları ve transfer ödemeleri gibi mali değişkenlere odaklanılan çalışmada ARMA modeli kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda 1969-2008 döneminde Türkiye'de fırsatçı politik iş çevrimi modelini destekleyen bulgulara ulaşmıştır. Bir başka çalışmada Telatar (2001) Türkiye'de seçim öncesinde para arzı ve kamu harcamalarında artış tespit etmiştir. Telatar, logit ve probit modelleri ile 1986-1997 dönemini analiz etmiştir. Özkan ve Tarı (2010) ise 1985 sonrası dönemde gerçekleşen milletvekilliği seçimlerinde geleneksel fırsatçı yaklaşımın geçerliliğini sorgulamıştır. Para arzı, GSYİH ve kamu harcamaları değişkenlerinin dikkate alındığı çalışmada genel olarak 2002 ve 2007 seçimlerinde, 1987 seçimlerine kıyasla seçimi kazanma güdüsüyle ekonomiye müdahalenin zayıfladığı belirlenmiştir.

4. Metodoloji

Bu çalışmada fırsatçı politik iş çevrimi modelinin küreselleşme sonrasında geçerliliğini sorgulamak amacıyla dinamik panel veri yöntemi kullanılmaktadır. Dinamik panel tahmin yöntemlerinden ise Arellano ve Bover (1995)'in GMM-sistem tahminine yer verilmektedir. Dinamik modelin iktisadi konularda kullanılması, iktisadi olayların birçoğunun geçmiş değerlerinden etkilenmesiyle açıklanmaktadır. Dinamik ilişki (1) nolu eşitlikteki gibi gösterilebilmektedir (Baltagi, 2008:147):

$$Y_{it} = \delta Y_{i,t-1} + X'_{it}\beta + u_{it} \quad i = 1, \dots, N \quad t = 1, \dots, T \quad (1)$$

Açıklayıcı değişkenler arasında gecikmeli bağımlı değişkenin yer aldığı (1) nolu eşitlikte δ , bir skalerdir. Açıklayıcı değişkenleri gösteren X'_{it} , $(1 \times K)$, β ise parametre olup $(K \times 1)$ boyutludur. u_{it} 'nin aşağıdaki gibi bir yönlü hata bileşenleri modeli izlediği varsayılmaktadır:

$$u_{it} = \mu_i + v_{it} \quad (2)$$

Burada $\mu_i \sim \text{IID}(0, \sigma_\mu^2)$ olup birim etkiyi göstermektedir. $v_{it} \sim \text{IID}(0, \sigma_v^2)$ 'dir. μ_i ve v_{it} , birbirinden bağımsızdır. Y_{it} , μ_i 'nin bir fonksiyonu olması nedeniyle $Y_{i,t-1}$ 'de μ_i 'nin bir fonksiyonudur. Bu nedenle $Y_{i,t-1}$ ve μ_i korelasyonlu, ayrıca En Küçük Kareler tahminleri yanlı ve tutarsızdır. Kısaca bağımlı değişkenin gecikmeli değerine açıklayıcı değişken olarak modelde yer verilmesi, bağımlı değişkenin hata terimiyle ilişkili olmasına yol açmakta ve bu durum statik panel tahmin yöntemlerinin tutarsız sonuçlar vermesine yol açmaktadır (Greene, 2000). Bu durumda, tutarlı tahminler vereceği ifade edilen Araç Değişken (IV) Yönteminin kullanılması önerilmiştir. Kullanılacak araç değişkenlerin; açıklayıcı değişkenlerle korelasyonlu ancak hata terimi ile ilişkisiz olması gerekmektedir. Anderson ve Hsiao (1981) tarafından önerilen araç değişken yönteminde ilk olarak modelde birim etkiden (μ_i) kurtulmak amacıyla birinci farkın alınması istenmektedir. Daha sonra hata terimleri ile korelasyonlu olan $\Delta Y_{jt-1} = (Y_{jt-1} - Y_{jt-2})$ 'nin yerine, $\Delta Y_{jt-2} = (Y_{jt-2} - Y_{jt-3})$ ya da Y_{jt-2} 'yi, araç değişken olarak kullanmayı önermiştir. Çünkü v_{it} otokorelasyona sahip olmadığı sürece, söz konusu araç değişkenler $\Delta v_{it} = (v_{it} - v_{it-1})$ ile korelasyonlu olmayacaktır. Diğer taraftan, burada önerilen araç değişken tahmin yöntemi, olasılıklı bütün moment koşullarının kullanımına imkân vermediğinden ve Δv_{it} yapısını dikkate almadığından tutarlı ancak etkin sonuçlar vermeyecektir (Baltagi, 2005: 136). Bu sebeple Arellano ve Bond (1991), Anderson ve Hsiao (1981) yöntemini geliştirerek tüm geçerli gecikmeli değişkenlerin araç değişken olarak kullanılmasını sağlayan Genelleştirilmiş Momentler Yöntemini (GMM) ortaya atmıştır. Böylece Arellano ve Bond (1991), bağımlı değişkenin gecikmeli düzeyleri ($Y_{i,t-2}, Y_{i,t-3}, \dots$) ve Δv_{it} ile oluşturulan momentleri kullanarak model tahminini gerçekleştirmiştir. Fakat sonraki yıllarda Arellano ve Bover (1995) tarafından GMM yönteminden daha güçlü olduğu ifade edilen, GMM-sistem tahmin yöntemi ortaya atılmıştır.

Söz konusu yöntem Blundell ve Bond (1998) tarafından daha da geliştirilmiştir (Yerdelen Tatoğlu, 2012:80). Arellano ve Bover (1995) ile Blundell ve Bond (1998), otoregresif süreçlerin çok sürekli olması durumunda gecikmeli düzeylerin zayıf araçlar olacağını savunmuştur. Bu nedenle Arellano ve Bover (1995) ile Blundell ve Bond (1998), bağımlı değişkenin gecikmeli farklarının hata düzeylerine ortogonal olduğu ilave moment koşulları oluşturmuştur. Söz konusu moment koşulunun oluşturulabilmesi için panel-düzey etkisinin ilk olarak gözlenebilen bağımlı değişkenin birinci farkıyla ilişkisiz olduğunu varsaymıştır (Drukker, 2008).

5.Model ve Bulgular

Bu çalışmada iktidar partilerinin küreselleşme sonrasında fırsatçı davranışlarda bulunup bulunmayacağı araştırılmaktadır. Bu doğrultuda Dreher ve Vaubel (2007,2009)'in çalışması örnek alınmaktadır. Çalışmalarında para politikası göstergesi olarak uluslararası rezervleri kullanan Dreher ve Vaubel'e göre seçimi tekrar kazanmayı arzulayan fırsatçı iktidar partisi, seçim öncesinde uluslararası rezervlerde bir azalmaya seçim sonrasında ise artışa yol açmaktadır. Dreher ve Vaubel, rezervlerde seçim sürecinde yaşanan bu müdahaleleri, iktidar partisinin seçimlere giderken para arzını artırması ve seçim sonrasında daraltıcı para politikası izlemesinin bir sonucu olarak değerlendirmektedir.

Sabit döviz kurunun uygulandığı bir ülkede merkez bankası parasal genişlemeyi devalüasyonsuz gerçekleştirebilmektedir. Ancak esnek kur söz konusu olduğunda, parasal genişlemenin döviz kuruna etkisi minimize edilmeye çalışılmaktadır. Böyle bir uygulamaya gidilmediğinde, kurdaki değer kaybı ithalat fiyatları başta olmak üzere ekonomiyi ve dolayısıyla seçimleri olumsuz etkilemektedir. Böylece Dreher ve Vaubel (2009)'e göre merkez bankası, kendi ulusal parasında dalgalanma yerine uluslararası rezerv ve bunun neticesinde parasal tabanın değişimini tercih etmektedir. Döviz rezervlerindeki azalma istenmeyen bir durum olmakla birlikte, kurdaki değer kaybı ve ithalat fiyatlarındaki artışla kıyaslandığında rezervlerdeki azalış halk tarafından daha az izlenen ve daha az önemsenen bir olaydır (Dreher ve Vaubel, 2007:3-4). Bu nedenle merkez bankası ilk olarak diğer ülkelerin merkez bankalarında bulunan yabancı rezervlerini kendi ulusal parası karşılığında satmaktadır. Daha sonra yabancı paradaki genişlemeye karşılık gelecek şekilde kendi ulusal parasal genişleme oranını artırmaktadır. Son olarak ise para arzındaki düşüş, açık piyasa işlemleri ile sterilize edilmektedir. Böylece kura müdahale gerçekleşmiş olmaktadır. Bunlara karşın merkez bankası parasal tabanı açık piyasa işlemleri ile genişletmeyi de tercih

edebilmektedir. Bu durumda kurdaki değer kaybı ulusal parada satış gerçekleştirilerek önlenmektedir. Son olarak merkez bankası ülkedeki yabancı paraya müdahaleyi sterilize etmektedir (Dreher ve Vaubel, 2007:3).

Uluslararası rezerv talebini etkileyen ve ampirik çalışmalarda kullanılan faktörler genel olarak; dışa açıklık, ülke büyüklüğü, kişi başı gayrisafi yurtiçi hasıla, ticari açıklık, ülke büyüklüğü, finansal gelişmişlik ve dış borçlar şeklinde sıralanabilmektedir. Bu çalışmada yer alan değişkenler ise, zaman aralığı ve mevcut literatür (örneğin, Lane ve Burke (2001), Choi ve Baek (2004), Frenkel ve Jovanovic (1981), Dreher ve Vaubel (2007,2009)) ile verinin bulunabilirliği göz önüne alınarak belirlenmiştir. Değişkenlere ait veriler Dünya Bankası Veri Tabanı (World Development Database) ve Penn World Table'dan elde edilmiştir. Çalışmada 27 OECD ülkesi³ 1995-2010 döneminde analiz edilmiştir. Finansal bütünleşme sonrasında yaygınlaşan ulusal ve uluslararası kurumsal gelişmeler gibi sebeplerle partilerin seçimi kazanma güdüsüyle fırsatçı davranışlar sergilemesini kısıtladığına dair görüşlerin geçerliliğini sınamak üzere modellerde OECD ülkeleri tercih edilmiştir. Rezerv talebinin seçim öncesi ve sonrasında nasıl bir değişim sergilediği dolayısıyla fırsatçı davranışın sorgulandığı model aşağıdaki gibidir:

$$res_{it} = \alpha_0 + \beta_1 res_{i,t-1} + \beta_2 exp_{it} + \beta_3 open_{it} + \beta_4 ex_{it} + \beta_5 gdp_{it} + \beta_6 before_{it} + \beta_7 after_{it} + \beta_8 k_{it} + \varepsilon_{it} \quad (3)$$

Modeldeki değişkenler şu şekildedir:

res_{it} ; Uluslararası rezervlerin trend GSYİH'ya oranıdır. Uluslararası rezervler, toplam rezervlerden altın mevcudunun çıkarılmasıyla elde edilmiştir. Ülkelerin altın stoklarını dönemsel olarak değiştirmemeleri gerekçesiyle altın mevcudu uluslararası rezervlerin dışında bırakılmıştır. Politik iş çevrimleri cari GSYİH'yı etkilediğinden trend GSYİH tercih edilmiştir. Trend GSYİH, Hodrick-Prescott Filtresinden yararlanılarak hesaplanmıştır.

³ Kanada, Şili, Fransa, Danimarka, Almanya, Macaristan, İzlanda, Yunanistan, İrlanda, İtalya, Japonya, Kore, Meksika, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Portekiz, İsveç, İsviçre, İspanya, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Avustralya, Rusya ve Slovenya.

gdp_{it} : Logaritmik ve sabit fiyatlarla hesaplanan GSYİH'yı temsil etmekte olup ekonomik gelişmişliğin göstergesi olarak modele dâhil edilmiştir. GSYİH'nın rezerv talebine olası etkisi belirsizdir. Örneğin gelişmiş ülkeler, spekülâtif krizlerden daha az etkileneceğinden GSYİH artıkça rezerv talebi azalacaktır (Lane ve Burke, 2001). Öte yandan, gelişmiş ülkelerin daha fazla rezerv tutma imkânının olması, β_5 katsayısının pozitif çıkmasını da sağlayabilecektir (Gosselin ve Parent, 2005:5).

exp_{it} : Dışsal volatilitiyi göstermektedir. Dışsal volatilité, Edwards (1985), Flood ve Marion (2002) ile Choi ve Baek (2004) çalışmalarında olduğu gibi ihracat büyümesinin 5 yıllık standart sapması alınarak hesaplanmıştır. Dışsal volatilité artıkça, dış şokların büyüklüğü artacağından güven oluşturmak için ülkeler daha fazla rezerv tutmak isteyeceklerdir (IMF, 2003:80-81).

$open_{it}$: İhracat ve ithalatın GSYİH içerisindeki yüzde (%) oranı olup ticari açıklığı temsil etmektedir. Ticari açıklık artıkça bir ülkenin dış şoklara daha fazla maruz kalması sebebiyle söz konusu değişkenin katsayısının pozitif olması beklenmektedir (Gosselin ve Parent, 2005:5-6).

ex_{it} : Resmi döviz kurunu ifade etmekte olup bir birim Amerikan dolarına karşılık gelen ulusal para birimidir. Döviz kuru dönem ortalaması alınarak hesaplanmıştır. Rezervlerin GSYİH'ya oranı, kurdaki değişmeden pozitif yönde etkilenecektir. Döviz kuru modele dâhil edilmediğinde, örneğin seçimden önce döviz kurunda yaşanan bir devalüasyon, seçimlerin rezerv talebini etkilemesi şeklinde yansıtılabilecektir (Dreher ve Vaubel, 2007),

$before_{it}$: Seçimin gerçekleştiği ayı dikkate almakta ve o ay öncesindeki 1 yılı kapsayacak şekilde oluşturulmaktadır. Böylece fırsatçı davranışları test etmek üzere kullanılmaktadır.

$after_{it}$: Fırsatçı politik iş çevrimlerinin varlığını sınamak üzere kullanılmış olup seçimin gerçekleştiği ayı dikkate almakta ve sonrasındaki 1 yılı kapsayacak şekilde oluşturulmaktadır. Teoriye göre seçim öncesi dönemde rezervler azalmaktadır. Seçimden sonra ise tekrar artabilmektedir. Bu nedenle fırsatçı politik iş çevrimi teorisinin geçerli olabilmesi için β_6 'ın negatif olması gereklidir. Bununla birlikte β_7 'un pozitif çıkması istenmekte ancak fırsatçı davranışın varlığına dair kanıtlar için seçim öncesi dönemi temsil

etmek üzere kullanılan değişkenin istatistiksel olarak anlamlı olması şartı yeterli görülmektedir.

k_{it} :Temel modelde yer almayan ancak yapılan modelin ve dolayısıyla elde edilen sonuçların dirençliliğini sınamak amacıyla yapılan modellerde kullanılan kontrol değişkenlerini ifade etmektedir. Böylece modelde yer alan açıklayıcı değişkenlerin ve seçim göstergelerinin belirleyici faktörler olma gücü test edilmektedir. Tablo 1’de görüleceği üzere her modelde farklı bir kontrol değişkeni kullanılmıştır. Veri bulunabilirliği çerçevesinde belirlenen bu açıklayıcı değişkenlerden birisi faiz oranıdır (*lend*). Faiz oranları, rezervlerin fırsat maliyetini oluşturduğundan *lend* değişkeninin katsayısının istatistiksel olarak anlamlı ve negatif olması beklenmektedir. Ayrıca finansal açıklığı temsilen, sermaye akımları verisinin temininde sıkıntı ile karşılaşıldığından, bu veriyi oluşturan göstergelerden biri olan doğrudan yabancı yatırımların GSYİH içerisindeki oranı (*fin*) kullanılmıştır.

İki aşamalı GMM-sistem tahmincisinden elde edilen bulgular Tablo 1’de özetlenmiştir. Tablo 1’de seçim öncesinde iktidar partisinin ekonomiye müdahalesini yansıtan *before* değişkeninin istatistiksel olarak % 1 ve % 5 düzeylerinde anlamlı olduğu görülmektedir. Seçim sonrasındaki bir yılı yansıtan *after* değişkeninin ise istatistiksel olarak anlamsız olduğu belirlenmiştir. Temelde *before* endeksinin anlamlı ve negatif işaretli olması, fırsatçı politik iş çevrimlerinin varlığına dair yeterli bir kanıt oluşturmaktadır. Çünkü seçim öncesi rezervlerde başlayan bir azalma, krizi tetikleyerek bu süreçte seçim sonrasında da azalmaya devam edebilmektedir. Bu nedenle fırsatçı eğilimlerin varlığını sınamak amacıyla, seçim öncesini ve sonrasını temsil eden *before* ve *after* değişkenlerinin yerine sadece seçimlerin gerçekleştiği yılı dikkate alan bir kukla değişken de uygulamalarda kullanılabilir (Dreher ve Vaubel (2009: 761)).

Tablo 1

GMM-Sistem Tahmin Sonuçları

Değişkenler	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
res (1)	0.898(0.009)***	0.831(0.016)***	0.859(0.058)***	0.902(0.009)***
exp	0.0116(0.002)***	0.007(0.001)***	0.006(0.001)***	0.023(0.005)***
open	-0.0026(0.00)***	-0.002(0.00)***	-0.002(0.000)***	-0.005(0.00)***
ex	0.066(0.007)***	0.046(0.012)***	0.0455(0.013)***	0.142(0.021)***
before	-0.0114(0.005)**	-0.024(0.00)***	-0.023(0.007)***	-0.032(0.014)**

after	-0.0033(0.011)	0.003(0.007)	0.001(0.008)	-0.003(0.027)
lend		-0.003(0.00)***	-0.003(0.000)***	
gdp			0.002(0.004)	
fin				-0.004(0.00)***
Spesifikasyon Testleri				
AR(1)	0.0037	0.0022	0.0028	0.0040
AR(2)	0.4729	0.8613	0.9057	0.3558
Sargan Testi	0.9872	0.9977	0.9855	0.9930

Not: ***, % 1, ** ise % 5 düzeyindeki anlamlılıkları ifade etmektedir. Parantez içindeki değerler standart hataları göstermektedir.

Modelde AR(2) testi sonucuna göre otokorelasyon bulunmamakta, Sargan testi ise kullanılan araç değişkenlerin geçerli olduğunu ifade etmektedir. Modelde yer alan tüm değişkenlerin bağımlı değişkeni açıklayıcı gücü ise istenildiği gibi 0.000 olasılık değerine sahip Wald testi ile desteklenmektedir.

Yine aynı ülkeler için seçim yılının gerçekleştiği yıl 1 değerini, diğer yıllar ise sıfır değerini alan kukla değişkenin (*dum*) kullanıldığı örnek modelden elde edilen sonuçlar ise Tablo 2’de özetlenmektedir. Burada fırsatçı modelin varlığını destekleyecek şekilde seçim yılını temsil eden kukla değişken % 1 düzeyinde anlamlı ve teoride beklenildiği gibi katsayısı negatiftir. Otokorelasyon testi ve Sargan testi ise otokorelasyon olmadığına ve kullanılan araç değişkenlerin geçerli olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 2

GMM-Sistem Tahmin Sonuçları

Değişkenler	Katsayılar
res (1)	0.906(0.142)***
exp	0.023(0.005)***
open	-0.004(0.000)***
ex	0.152(0.018)***
fin	-0.003(0.000)***
dum	-0.0342(0.008)***
AR(1)	0.0036
AR(2)	0.4563
Sargan Testi	0.9858

*Not: ***, % 1, düzeyindeki anlamlılıkları ifade etmektedir. Parantez içindeki değerler standart hataları göstermektedir.*

Modelde yer alan diğer değişkenlerden dışsal volatilité ve ekonomik gelişmişliğin uluslararası rezerv talebini pozitif yönde etkilediği tespit edilmiştir. Teoride beklenildiği gibi faiz oranlarındaki artış uluslararası rezervler talebini azaltmıştır. Finansal gelişmişlik ve dışa açıklık ile uluslararası rezerv talebi arasında ise ters yönde ilişki belirlenmiştir. Diğer taraftan ekonomik gelişmişliğin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir.

Sonuç olarak finansal bütünleşmenin ve kurumsallaşmanın oldukça ileri seviyede yaşandığı son yıllarda fırsatçı davranışların çok sınırlı olmakla birlikte hâlâ mümkün olduğu görülmektedir. Tahmin edilen modellerin dirençliliği için kullanılan farklı kontrol değişkenleri sonrasında da modelin dirençli olduğu ortaya çıkmıştır.

6.Sonuç

Makro ekonomi ve politika bilimlerini birleştiren politik iş çevrimi modelleri konusunda son yıllarda yapılan ampirik çalışmalarda artış gözlenmektedir. Bu çalışmanın amacı da seçimleri tekrar kazanmak isteyen iktidar partisinin fırsatçı davranışlar sergileyip sergilemediğini sorgulamaktır. Bu doğrultuda 27 OECD ülkesi 1995-2010 döneminde dinamik panel veri modelleri ile analiz edilmiştir. Çalışmada fırsatçı yaklaşımda savulduğu üzere seçim öncesinde iktidar partisinin parasal genişleme gerçekleştirdiği ve bunun sonucunda da uluslararası rezervlerde seçim döneminde azalma ortaya çıktığı bulgusuna ulaşılmıştır. Ancak analizler sonucunda seçim değişkeninin uluslararası rezervleri belirlemedeki katsayısının düşük olması nedeniyle iktidar partisinin seçimi kazanma amacıyla ekonomik göstergeleri etkileme çabasının oldukça sınırlı olduğu da tespit edilmiştir. Bu durumda küreselleşme sonrasında iktidarın ekonomiye genişletici para politikası ile hâlâ müdahale edilebildiği ancak büyük ölçüde kısıtlandığı ifade edilebilir.

KAYNAKÇA

Akhmedov, A. & Zhuravskaya, E. (2003). Opportunistic Political Cycles: Test in a Young Democracy Setting. *CEPR Discussion Paper*, No.3855, London: Centre for Economic Policy Research..

Alesina, A. (1987). Macroeconomic Policy in a Two-Party System as a Repeated Game. *The Quarterly Journal of Economics*,.102(3), 651-678.

Alesina, A. & Roubini, N. (1992). Political Cycles in OECD Economies. *Review of Economic Studies*, 59(4), 663-688.

Alesina, A. & Sachs, J. (1988). Political Parties and the Business Cycle in the United States: 1914-1984. *Journal of Money, Credit and Banking*, 20(1), 63-82.

Anderson, T. W. & Hsiao, C. (1981). Estimation of Dynamic Models with Error Components. *Journal of the American Statistical Association*. 76(375), 598-606.

Arellano, M. & Bond, S. (1991). Some Tests of Specification for Panel Data: Monte Carlo Evidence and an Application to Employment Equations. *Review of Economic Studies*, 58(2), 277-297.

Arellano, M. & Bover, O. (1995). Another Look at the Instrumental Variable Estimation of Error-Components Models. *Journal of Econometrics*, 68(1), 29-51.

Asher, M. G. & Rajan, R.S. (2001). Globalization and Tax Systems: Implications for Developing Countries with Particular Reference to Southeast Asia. *ASEAN Economic Bulletin*, 18(1), 119-139.

Baltagi, B. H. (2008). *Econometric Analysis of Panel Data*, Fourth Edition, John Wiley and Sons, Ltd.

Baltagi, B. H. (2005). *Econometric Analysis of Panel Data*. Third Edition, John Wiley and Sons, Ltd.

Berger, H. & Woitek, U. (2000). *The German Political Business Cycle: Money Demand Rather Than Monetary Policy*.

Burkovskaya, Anastasia (2013). Monetary political business cycles: new democracy setting. *Quantile*, 11,75-90.

Carlsen, F. (1997). Counter fiscal Policies and Partisan Politics: Evidence From Industrialized Countries. *Applied Economics*, 29, 145-151.

Blundell, R. & Bond, S. (1998). Initial Conditions and Moment Restrictions in Dynamic Panel Data Models. *Journal of Econometrics*, 87(1), 115-143.

Choi, C. & Baek, S.G. (2004). Exchange Rate Regimes and International Reserves. *Mimeo*.

Cukierman, A. & Meltzer, A. (1986). A Theory of Ambiguity, Credibility, and Inflation under Discretion and Asymmetric Information. *Econometrica*, 54(5), 1099-1128.

Drazen, A. (2000). *Political Economy in Macroeconomics*. Princeton: Princeton University Press.

Dreher, A. & Vaubel, R. (2007). Foreign Exchange Intervention And The Political Business Cycle. *KOF Working Papers*, No.159.

Dreher, A. & Vaubel, R. (2009). Roland Vaubel: "Foreign Exchange Intervention and The Political Business Cycle: A Panel Data Analysis. *Journal of International Money and Finance*, 28, 755-775.

Dreher, A., Sturm, J.E. & Ursprung, H. (2008). The Impact of Globalization on The Composition of Government Expenditures: Evidence From Panel Data. *Public Choice*, 134, 263-292.

Drezner, D.W. (2001). Globalization and Policy Convergence. *International Studies Review*, 3(1), 53-78.

Drukker, D.M. (2008). Econometric Analysis of Dynamic Panel-Data Models Using Stata. *Summer North American Stata Users Group Meeting*, July 24-25.

Edwards, S. (1985). On the Interest Rate Elasticity of the Demand for International Reserves: Some Evidence from Developing Countries. *Journal of International Money and Finance*, 4, 287-295.

Fernandez-Albertos, J. (2006). Does Internalization Blur Responsibility? Economic Voting and Economic Openness in 15 European Countries. *West European Politics*, 29 (1), 28-46.

Fischer, S. (1995) . *Modern Approaches to Central Banking*. NBER Working Paper, No.5064, March.

Flood, R. & Marion, N. (2002). Holding International Reserves in an Era of High Capital Mobility. *IMF Working Paper*, No:WP/02/62.

Frenkel, J. & Jovanovic, B. (1981). Optimal International Reserves: A Stochastic Framework. *Economic Journal*, 91, 507-514.

Garratt, D. (1998). An Analysis of Political Business Cycle Theory and Its Relationship With The New Political Macroeconomics. *Discussion Papers in Economics*, No:98/4.

Garrett, G. (1995). Capital Mobility, Trade, and The Domestic Politics of Economic Policy. *International Organization*, 49 (4), 657-687.

Garrett, G. & Nickerson, D. (2001). Globalization, Democratization and Government Spending In Middle Income Countries. Yale University, June 2001. (çevrimiçi) http://web.uct.ac.za/depts/politics/depnews/Pg_Notices/COURSE%20NOTICES/POL5012Z/Garrett%20and%20Nickerson.pdf, 7 Eylül 2012.

Genschel, P. (2004). Globalization and the Welfare State: a retrospective. *Journal of European Public Policy*, 11(4), 613-636.

Gonzalez, M. A. (2002). Do Changes in Democracy Affect the Political Budget Cycle? Evidence from Mexico. *Review of Development Economics*, 6(2), 204-224.

Shi, M. & Svensson, J. (2002). Political Budget Cycles In Developed and Developing Countries. (çevrimiçi) <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.202.8595&rep=rep1&type=pdf>

Gosselin, M.A & Parent, N. (2005).An Empirical Analysis of Foreign Exchange Reserves in Emerging Asia. *Bank of Canada Working Paper*, No.2005-38.

Greene, W. H. (2000). *Econometric Analysis*, Prentice Hall, New Jarsey.

Hayo, B. & Hefeker, C. (2002). Reconsidering Central Bank Independence. *European Journal of Political Economy*, 18, 653-674.

Heckelman, J. C. (2002). Variable Rational Partisan Business Cycles: Theory and Some Evidence. *The Canadian Journal of Economics*, 35(3), 568-585.

Hellwig, T. (2001). Interdependence, Government Constraints and Economic Voting. *Journal of Politics*, 63(4), 1141-1162.

Hellwig, T. & Samuels, D. (2007). Voting in Open Economies: The Electoral Consequences of Globalization. *Comparative Political Studies*, 40 (3), 283-306.

Hibbs, D.A.J. (1977). Political Parties and Macroeconomic Policy. *The American Political Science Review*, 71(4), 1467-1487.

Kaplan, S. B. (2008). From Spendthrifts to Misers: Globalization and Opportunistic Politicians. Annual Meetings of American Political Science Association, Boston, August 28-31.

Karakaş, M. (2013). Political Business Cycles in Turkey: A Fiscal Approach. *Yönetim ve Ekonomi*, 20 (1), 245-262.

Keohane, R. O. & Milner, H.V. (1996). Internationalization and Domestic Politics. R. O. Keohane, H. V. Milner (Ed.), *Internationalization and Domestic Politics: An Introduction (s.3-16)*, Cambridge University Pres.

Lane, P. R. & Burke, D. (2001). The Empirics of Foreign Reserves. *Open Economies Review*, 12, 423-434.

Leertouwer, E. & Maier, P.(2001) . Who Creates *Political Business Cycles?*: Should Central Banks be Blamed?. *European Journal of Political Economy*, 17, 445-463.

Nordhaus, W. D.(1975). The Political Business Cycle. *The Review of Economic Studies*, 42(2), 169-190.

Nordhaus, W. D.(1976). Inflation Theory and Policy. *The American Economic Review*, 66 (2), 59-64.

Obstfeld, M. (1998). The Global Capital Market: Benefactor or Menace?. *The Journal of Economic Perspectives*, 12(4), 9-30.

Özkan, F. & Tarı, R. (2010). Türkiye’de 1980 sonrası Seçim Dönemlerinin Politik Konjktürel Dalgalanmaları Teorisi Çerçevesinde Analizi. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*,36, Ağustos-Aralık, 223-238.

Persson, T. & Tabellini, G. (1990). *Macroeconomic Policy, Credibility and Politics*, Harwood Academic Publishers, Switzerland.

Potrafke, N. (2009). Did Globalization Restrict Partisan Politics? An Empirical Evaluation of Social Expenditures in a Panel of OECD Countries. *Public Choice*, 140, 105-124.

Potrafke, N. (2010). Political cycles and economic performance in OECD countries: empirical evidence from 1951-2006. *MPRA Paper*.

Quinn, D. (1997). Correlates of Change in Financial Regulation. *American Political Science Review*, 91(3),531-551.

Rodrik, D. (2002). Feasible Globalizations. *NBER Working Paper*, No. 9129.

Rogoff, K. ,& Sibert, A. (1988). Elections and Macroeconomic Policy Cycles. *The Review of Economic Studies*, 55(1), 1-16.

Rogoff, K. (2003). Globalization and Disinflation. Federal Reserve Bank of Kansas City Conference, September 10.

Root, F. & Ahmed, A.(1979). Empirical Determinants of Manufacturing Direct Foreign Investment Developing Countries. *Economic Development and Cultural Change*, 27, 751-767.

Rose, A. (2007). A Stable International Monetary System Emerges: Inflation Targeting as Bretton Woods, Reversed. *Journal of International Money and Finance*, 26, 663-681.

Schuknecht, L. (2000). Fiscal Policy Cycles and Public Expenditure in Developing Countries. *Public Choice*, 102(1-2),113-128.

Spiegel, M. M. (2008). Financial Globalization and Monetary Policy Discipline: A Survey With New Evidence From Financial Remoteness. *Federal Reserve Bank of San Francisco Working Paper Series*, No.2008-10, July 18.

Swank, D. (1998). Funding the Welfare State: Globalization and the Taxation of Business in Advanced Market Economies. *Political Studies*, XLVI, 671-692.

Taghipour, A. & Mousavi, A. (2011). The Effect of Financial Globalization on Monetary Policy Discipline: The Evidence From 22 Developing Countries. *Money and Economy*, 6(1),135-150.

Tanzi, V. (1998). The Demise of the Nation State?. *IMF Working Paper Series*, No:98/120, August.

Tanzi, V. (2000). Globalization and the Future of Social Protection. *IMF Working Paper*, No.WP/00/ 12, Washington, January.

Telatar, F. (2001). Politik Devresel Dalgalanmalar Teorisi Işığında Demokrasi-Siyaset-Ekonomi İlişkisi Türkiye Örneği. *İktisat, İşletme, Finans*, 16 (187), 50-66.

Treisman, D. & Gimpelson, V. (2001). Political Business Cycles and Russian Elections, or The Manipulations of “Chudar”. *British Journal of Political Science*, 31, 225-46.

Tytell, I. & Wei, S.J. (2004). Does Financial Globalization Induce Better Macroeconomic Policies?. *IMF Working Paper*, October 15.

Walsh, J. I. (1994). International Constraints and Domestic Choices: Economic Convergence and Exchange Rate Policy in France and Italy. *Political Studies*, 42, 243-258.

Yerdelen Tatoğlu, F. (2012). *İleri Panel Veri Analizi, Stata Uygulamalı*, Beta Yayınevi, İstanbul.